

Ostravskou operu si podmanili andělé, démoni a postmoderna

Rytíř Ruprecht touží po Renátě, ona však miluje jiného, jenž nepochází z tohoto světa: je posedlá Ohnivým andělem.

MARTIN JIROUŠEK

OSTRAVA | Román Ohnivý anděl napsal v roce 1908 ruský symbolista a překladatel Edgara Allana Poea – Valerij Brjusov a odehrává se mezi mágy a démony 16. století. O dvacet let později dílo zhudebnil jeden z největších skladatelů 20. století Sergej Prokofjev.

Právě jeho slavnou operu o živelné Renátě uvedli v premiéře minulý týden v Divadle Antonína Dvořáka v nastudování dirigenta Roberta Jindry a v režii Jiřího Nekvasila. Výsledek přinesl jedny z nejsilnějších diváckých momentů 21. století a vrací Ostravě světový kontext. Nejenže se v hlavní rolích Prokofjevova stěžejního díla představují nejlepší pěvecká esa evropské scény, jako je sopranistka Morenike Fadayomi a Ulf Paulsen, zaujme i scénografické řešení a hudební nasazení ostravského orchestru.

Režijní nápady v kombinaci se strhující hudbou nabízejí podmanivě balanco-

Zleva Renáta v podání Morenike Fadayomi a Ulf Paulsen jako Ruprecht.

FOTO | ALEXANDR SATINSKÝ, MAFRA

vání na hraně postmoderního kýče. Středověcí rytíři bojují laserovými meči, do růžových šatů oblečené jeptišky strhávají černé kutny, rudý Mefistofeles porcuje zlobivé dítě, proslulý mág Agrippa vyvolává filmové démony a oživuje chodící kostry, inkvizitor se vznáší ve vzduchu na vysokozdvížném vozíku a na scéně šlehá oheň.

Andělé a démoni na ostravské scéně dávají emoce. Podívaná a umění si

v podání ředitele divadla Jiřího Nekvasila a donedávna šéfa ostravské opery Roberta Jindry dobře rozumí.

Podmanivá hudba

Příběh překypuje napětím: Ruprecht přijíždí do hostince a za stěnou slyší tajemnou řeč – Renáta vzývá svého ohnivého démona. Sotva ji Ruprecht pozná, zamíluje se. Renáta ho navíc zná. Fatální

předurčenost neopustí scénu. Kulisy Pavla Matáaska rozdělují jeviště do geometrických obrazců. Evokují středověký smysl pro alchymii. Divák pozoruje ohnivý sloup nebo zářící lištu, která zavírá či otevírá potřebný operní segment. Postavy se záhadně objevují, aby stejně nevsvětelně zmizely.

Vrcholem je návštěva v laboratoři u mystického mága Agrippy – objeví se světelná projekce, napne se plátno, mág deklamuje a za ním se odvíjí filmový pás s pekelnými výjevy. Podmanivá hudba a intenzivní zpěv graduje, na scéně roste vertikála mezi nebem a zemí, mezi žebříkem a dírou v podlaze. Proti kladem je fraškovité dějství s Faustem, Mefistofelem i kašpárkem, který neposlouchá a je rudým ďáblem rozcupován.

Jiný strhující okamžik přináší souboj mezi rytíři. Jeden je typicky romantickým rozervancem s bujnou kšticí a ošuntělým hávem, soupeř naopak v pozlaceném oděvu s cylindrem. Závěrečná scéna se sborem růžových jeptišek a vznášejícím se inkvizitorem už v záplavě efektů připomíná vlastní parodii.

Operní Ohnivý anděl, přestože vznikl v roce 1928, byl uveden v českých divadlech jen dvakrát, současné třetí nastudování je prvním uvedením ruského originálu. Dílo uzavírá trilogii oper upomínající na kulturní rozkvět průmyslové metropole před 2. světovou válkou, kdy v ní hostoval nejen Prokofjev, ale také Igor Stravinskij a Paul Hindemith.